

Николай Райнов

Игра на криеница

Имало една царска дъщеря – магьосница. Тя решила да се ожени за момък – толкова хитър, че да може и от нея да се укрие. Обявила, че ще играе с момците на криеница: ще вземе оногова, когото не може да намери, колкото и да го търси. Тя щяла да бие едно барабанче и да търси момъка. Ако го намери, ще го погуби; ако не го намери и той най-после сам се обади – ще се ожени за него.

Това се разгласило по цялото царство и много момци отивали да играят с княгинята, но нито един не могъл тъй да се скрие, че да не го намери царската дъщеря.

Най-после тръгнал един момък от далечна страна. Като вървял, стигнал морето. Една голяма риба лежала на брега, на плиткото, а до нея стоели орел, вълк, лисица; те се карали за една конска глава: не могли да я разделят. Щом видели момчето, рекли:

– Ето, едно момче иде; то ще ни раздели главата по равно, за да не се караме.

И то я разделило на всички по равно. Като видяла рибата каква добрина им сторило момчето, отскубнала една люспа от гърба си, дала му я и рекла:

– На ти тази люспа, но да я пазиш добре, че ще ти потрябва. Запали малко прахан, па я нагрей или я напечи на огъня, и аз веднага ще дойда да ти помогна.

Отскубнал си и орелът едно перо, дал го на момчето и рекъл:

– На ти пък от мене туй перо. И него ще нагреш, и аз ще дойда да ти помогна.

Вълкът и лисицата също си отскубнали по малко козина, дали я на момчето и рекли:

– На ти и от нас по едно влакно: щом ти потрябваме, напечи го на праханта, и ние ще дойдем да ти помогнем.

Момчето си тръгнало. След дълъг ход стигнало столицата, дето живеела царската дъщеря, и се отправило за двореца. А той бил до морето. Почукало на вратата и царските слуги излезли да видят кой хлопа.

– Какво чукаш бре, момче?

– Искам да видя царската дъщеря. Дошъл съм да играя на криеница с нея.

– Ех, момче – казали слугите, – какви не идваха, че нищо не можаха да направят, та ти ли ще се укриеш?

Те се засмели и отишли да обадят на царската дъщеря, че едно момче иска да я види.

– Пуснете го – рекла, – нека дойде тука.

И момчето отишло. Поздравило я прилично, а тя му рекла:

– Какво желаш, момче?

– Дойдох да играем с тебе на криеница.

– Тъй ли? Бива. Но помни, че аз не се шегувам: ако не те намеря, добре, но ако те намеря, мисли си – ще те убия!

– Разбира се – рекло момчето. – Знам това.

– Тогава – каза царската дъщеря – иди се скрий, където искаш, пък аз ще тръгна да те търся.

Момчето отишло право на морския бряг. Запалило малко прахан и напекло люспата. Рибата изскочила и запитала:

– Какво желаш, момче?

– Моля ти се, рибке, скоро да ме скриеш, че царската дъщеря ме търси! Ако ме намери, ще ме погуби!

– Ела – рекла рибата, – влез в устата ми!

Момчето влязло, тя го глътнала и се скрила в морето. Царската дъщеря ходила, ходила, никъде не могла да го намери. Най-после дошла при морето и почнала да бие барабанчето и да го търси. Вървяла, надничала тук-таме – няма го. Най-после се гмурнала в морето и там го намерила в търбуха на рибата. Завела го при баща си и рекла:

– Умее да се крие това момче, татко! Къде не го търсих: и по земята, и по небето, и най-после се гмурнах в морето, че там го намерих. Кажу ми, момче, не те ли намерих в търбуха на рибата?

– Намери ме, но чакай: аз има да се крия още на три места, че най-после, ако ме намериш, ще ме погубиш.

– Тръгвай тогава! – рекла царската дъщеря. – Както те намерих в морето, тъй и другаде ще те намеря.

Отишло момчето при една голяма планина, запалило прахан и напекло орловото перо. Орелът изскочил от едно високо дърво и рекъл:

– Кой ме вика?

– Аз! – казало момчето.

Орелът долетял при него и то го помолило:

– Скрый ме някъде, че царската дъщеря ме търси и ако ме намери, ще ме погуби!

– Седни – рекъл орелът – на гърба ми и се дръж яко за шията ми, па не се бой!

Седнало момчето на гърба му и орелът полетял по небето. Царската дъщеря тупала барабанчето и търсила момъка вред по земята, но не могла да го намери.

– Чакай – рекла – да видя пак в морето да не се е скрило някъде по

дъното.

Ходила, търсила – няма го. Излязла от морето и седнала на един камък да си почине. Почива си и се чуди накъде да върви. Мислила, мислила, па хвъркнала да го търси в облаците. Ходила от облак на облак – няма го. Ходила на изток, на запад, на север – няма го. Най-после седнала на един облак да си почине и да помисли накъде да върви. По едно време духнал силен вятър и облакът я понесъл към юг. Носил я, носил, най-после се спрял и тя подхвъркнала по-нататък. Гледа: върху един облак, бял като памук, накацали орли. Отива тя при тях, а момчето се снишило – да не го види.

– Не сте ли видели – рекла – някое момче да се крие тъдява?

– Не сме, не сме! – отвърнали орлите. – Какво ще търси момче на облаците?

И царската дъщеря щяла да се върне. Но помислила малко и си казала:

– Я чакай да погледна пък зад облака. Може да се е скрило между орлите.

И захванала да бие барабанчето: тумба-лумба, тумба-лумба! Орлите се уплашили и подхвъркнали нагоре. Момчето, като не успяло да се покачи на орела, останало на облака и царската дъщеря го намерила. Хванала го през кръста и полетяла с него към земята.

Щом слезли долу, царската дъщеря завела момчето при баща си и рекла:

– Хитро изглежда това момче! Убих се да го търся. Намерих го чак на облаците. Кажете ми, момче, не те ли намерих между орлите?

– Намери ме, но след като подплаши орлите с барабанчето. Инак щеше да се върнеш без мене.

– Както и да е, нали те намерих! Не си прави труд да се криеш повече, защото вредом ще те намеря. Жал ми е за тебе: ще загинеш млад и зелен.

– Имам да се крия още два пъти. Ако ме намериш, убий ме!

Тъй рекло момчето и отишло пак да се крие. Стигнало до голяма гора и запалило малко прахан. Напекло едното влакно и вълкът усетил, че някой го търси, изскочил из една дупка и рекъл:

– Кой ме търси? Да дойде насам!

– Аз съм – извикало момчето. – Скрий ме някъде, че царската дъщеря ме гони и ако ме намери, ще ме погуби.

– Не бой се, момче! Метни се на гърба ми, па се дръж за врата ми!

Хукнал вълкът да бяга – тичал, тичал и най-после се спрял на една

висока планина, па влязъл в една дълбока пещера заедно с момчето. В пещерата имало много криволици, та човек можел да се загуби из планината, щом влезе вътре. А каква тъмнота пък било – не се виждало нищо: в очите да те бутнат, няма да забележиш, че човек има до тебе.

Царската дъщеря тръгнала да търси момчето и почнала да бие барабанчето. Ходила по разни места – няма го. Най-после се запътила към голямата планина. Минала реки, долини, гори, полета и все удряла барабанчето. А ония диви зверове, като се изплашили, че като търтили напреде й – всички навлезли в пещерата и се изпокрили в дъното на планината. Налягали вътре и се умълчали, да не ги усети никой.

Царската дъщеря стигнала до планината и забъртала силно барабанчето. Тумба-лумба, тумба-лумба – ечи планината, треперят зверовете в пещерата и се притискат един до друг. Дошла до пещерата, надникнала вътре – нищо не се вижда. По едно време извикала:

– Хей, има ли някой вътре?

Никой не се обадил. Момата запалила голяма свещ и влязла. Но току изминала няколко крачки, свещта угаснала. Чула по едно време: нещо скимти, ала не се вижда какво е. Натъпкала пищовчето си с барут, излязла пред пещерата, че като гръмнала в дупката – буум! – потреперало всичко живо. Като заскимтели и завили ония зверове извътре – страх да те побие! Току почнали по два, по три да бягат навън. А царската дъщеря се скрила зад едно голямо дърво и гледала.

Бягали, бягали зверовете, избягали всичките. По едно време царската дъщеря видяла, че изскочил един вълк, а на гърба му се стиска момчето. Като изпразнила пищова отгоре му – вълкът се търколил от страх, а момчето паднало. Тя го хванала за ръка и го повела към столицата. Отвела го при баща си и рекла:

– Много се крие това момче, но аз пак го намерих!

– Намери ме, но с пищова. Ние не се бяхме улавяли да гърмиш с пищов, а само да биеш барабанче; ти не играеш честно!

– Момче – рекла царската дъщеря, – недей си прави труд да се криеш вече: ще те намеря, макар и под земята!

– Ще видим. Още веднъж ще се скрия, па ела ме намери!

Тръгнало момчето да се скрие. Отишло пак в една пуста гора, дето човешки крак не бил стъпвал. Спряло под едно дърво и запалило малко прахан. Напекло лисичето влакно. Лисицата усетила, че някой я търси, изскочила от една дупка и рекла:

– Кой ме търси?

– Аз съм, аз! – извикало момчето. – Моля ти се, Кума-лисо, скрий

ме някъде, че царската дъщеря ме гони и ако ме намери, ще ме погуби.

– Не бой се, момче! – рекла лисицата. – Каж ми де си се крил досега, че да знам какво да правя.

И момчето разказало всичко.

Лисицата повела момчето из гората. Като се мръкнало, накарала го да се метне на гърба ѝ и да се държи здраво. Тя припнала с него през нощта и отишла в столицата. А царската дъщеря тръгнала да го търси из високите гори и дълбоките долини. Като приближили града, момчето рекло:

– Накъде ме носиш, Кума-лисо? Ние се върнахме в столицата. Недей, моля ти се, ще ме хванат! Тука всички ме познават.

– Ти мирувай – рекла Кума-лиса. – Аз нали ще те скрия, тебе какво те е грижа? Кой може да ни види сега, в тая тъмна нощ?

Като дошли до двореца, лисицата се прехвърлила в царската градина, дето имало от всички овошки по света: круши, ябълки, сливи, орехи, бадеми, праскови. Имало и една ябълка, която давала много едри плодове – колкото бъчви големи. Всяка сутрин царските слугини обирали падналите ябълки и ги носели в стаята на царската дъщеря. Като влязла Кума-лиса, била паднала само една ябълка. Тя ѝ изгризала опашката на колело, после я издълбала, па накарала момчето да влезе в нея и да седне; сетне турила отгоре захлупката и я замазала, да не се види, че е гризана. След това рекла на момчето:

– Ти ще седиш тука, без да мръднеш. Утре царските слуги ще натоварят ябълката на една тарга и ще я занесат в стаята на царкинята, па ще я скрият в долапа. Ти седи и кротувай!

Царската дъщеря ходила навред: из морето, по небето, по земята – няма, та няма. Била барабанчето, бъртала го, ала напразно. Най-подир се върнала убита от ходене и рекла на баща си:

– Няма го! Де не го търсих, де не ходих – никъде не се намери това момче. Много хитро излезе!

На другата сутрин слугите внесли падналата ябълка в стаята ѝ и я затворили в долапа. А княгинята и баща ѝ седели угрижени и си приказвали.

– Къде ли е сега това хитро момче? Де ли се крие? Но не вярвам да е живо, защото инак щях да го намеря. То или се е удавило някъде, или са го зверове изяли, затуй го няма по света.

А момчето слушало, слушало, па най-последно не могло да се съдържи, та извикало:

– Тук съм, царкиньо! Ето ме в долапа! Жив и здрав съм.

Скочила царската дъщеря и като отворила долапа, момчето блъснало ябълката с глава и похлупката отскочила настрана. Излязло то и се поклонило на царя, целунало му ръка и застанало пред него. Бащата и дъщерята останали сащисани от голямата хитрина на момчето. След малко царят казал:

– Да си живо, момче! Ти заслужаваш да станеш царски зет.

И момчето се оженило за царската дъщеря.

КРАЙ

© Николай Райнов

Сканиране, разпознаване и редакция: moosehead, 2008

Издание:

Приказки от български писатели
Издателство „Български писател“, 1981 г.
с/о Jusautor Sofia

Свалено от „Моята библиотека“ [<http://purl.org/NET/mylib/text/8879>]